

Детска градина „Пламъче”

✉ гр. Ямбол ул. „ Черно море” № 31, п.к. 8600,

Директор: 0895599603; e-mail: info-2812103@edu.mon.bg; www.odzplamache.net

Заповед № ...../ .....2023 г .

Утвърждавам!

Директор ДГ: .....

/М.Паскова/

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ „ПЛАМЪЧЕ“ ЯМБОЛ 2023 – 2025 ГОДИНА

Настоящата Програмна система е актуализирана с решение на Педагогически съвет с Протокол № 1/18.09.2023Г

IV. ПРОГРАМНА СИСТЕМА. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ. МИСИЯ

1. ПРОГРАМНА СИСТЕМА

Програмната система на детската градина е част от Стратегията за развитие на детската градина в периода от 2020 г. до 2025 г. и съответства на изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищно образование. Изключително важното ѝ значение да гарантира пълноценно развитие на детето и това се определя от механизма на взаимодействие между участниците в процеса на предучилищното образование:

Тя представлява цялостна концепция за развитие на децата от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование и включва подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразно обща цел. Ръководи се от принципите за *отглеждане, социализация, обучение и възпитание* на децата: детето в центъра на педагогическото взаимодействие; осигуряване на равни шансове за всички деца при отчитане на индивидуалните темпове на детското развитие; дейностно интегриране на образователното съдържание по всички направления; развитие на социално значими качества и умения.

По своята същност тя е :

- интергирана – осигурява функционирането на разработения образователен модел като завършен, единен и цялостен процес, съставен от оптимално обвързани елементи;
- интерактивна – реализира достигането на заложените в нея знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование, чрез активно участие в дейности, форми и действия, насочени към плавно разширяване и усложняване на образователното съдържание.
- иновационна – основава се на идеята за непрекъснато изменение и обновяване чрез включване на нови теоретични постановки и добри педагогически практики.

Програмната система е създадена да отговори на потребностите на съвременното предучилищно образование чрез умело съчетаване и създаване на условия за придобиването на компетентностите от всяко дете по всяко от образователните направления; да отчита спецификата

на детската индивидуалност; да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата и да осигурява ефективно педагогическо взаимодействие с децата в съответствие с ЗПУО и Наредба №5/ 03.06.2016г.

Основни акценти обогатяват обучението, социализацията и възпитанието на децата с програми в съответствие с Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Тези програми определят същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование; начините и формите за осъществяване им; рамковите изисквания за резултатите от обучението и институционалните политики за подкрепа на програмите.

Процесът на осъзнаване , приемане и подкрепа на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца, се осъществява чрез активно включване на ресурси, насочени към приобщаване на децата със СОП и хронични заболявания. Прилагането на цялостни политики в подкрепа на личностното развитие на децата, съвместно с държавните и местни органи и структури на доставчиците на социални услуги, осигуряват планирането и конкретни дейности, заложи в Правилник за дейността на ДГ, Стратегията за развитие на ДГ и годишен план.

Програмната система има за *цел* да осигури условия за интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Основни акценти:

1. Създаване на условия за придобиване на компетентности по всяко образователно направление, посредством основната дейност - играта в процеса на педагогическото взаимодействие.
2. Отчитане спецификата на ДГ и на групата.
3. Творчески възможности и непрекъснато разширяващи се желания и потребности за активно- действено участие на детето в процесите на взаимодействие със заобикалящия свят.
4. Взаимосвързаност в съдържателен план за личностно-ориентиран модел на образованието.
5. Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности:
  - речеве – за индивидуално езиково обучение и общуване на български език;

- социални – за проявяване на активност в съвременната обществена среда - саморегулация и самоконтрол, самостоятелност, коопериране, интегриране с другите, толерантност и интеркултурен диалог;

- когнитивни – за развиване на познавателните възможности на децата;
- културни – за запазване и развиване на националните традиции и културното израстване на личността.

6. Образование, социализация и възпитание на детето.

7. Осигуряване на игрова дейност във всички организационни форми.

8. Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие.

9. Ранно откриване и развитие творческите заложби на всяко дете.

10. Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност.

Изградена въз основа на организационните и съдържателни аспекти, Програмната система гарантира изграждането и развитието на децата в условията на :

- личностна ориентация, осигуряваща равен шанс и качествено образование на всяко дете;

- развиваща образователна стратегия, базирана на основните принципи , заложи в

Закона за предучилищно образование (2016 г.), ЗЗД и Конвенцията за защита правата на детето, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, съзнателното, емоционалното и творческото развитие на децата;

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето към възрастните и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

- насърчаване на познанието, теорията и практиката, основана на богатото детско въображение и емоционалност;

- осъвременено и балансирано педагогическо взаимодействие, насочено към детето;

- прилагане на педагогически технологии с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирани по посока на самоутвърждаване на личността на детето и развиване на креативността му;

- възпитание, социализация и обучение на децата, гарантиращи овладяването на образователното съдържание по всички образователни направления;
- интегриране на тематичното съдържание, основано на естествени интегративни връзки между образователните направления;
- ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете;
- развиваща творческите способности на детето практика, ориентирана към продуктивна дейност.
- осигуряване на възможности на всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция.

ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Педагогическото взаимодействие като сложен процес, състоящ се от образователни, възпитателни и социално-педагогически компоненти, се прилага в съответствие с основните принципни положения:

- поставяне на детето в центъра на педагогическото взаимодействие;
- уважение и съхраняване на детската индивидуалност;
- приложение на игровия подход.

В тази форма то присъства във всички видове дейности в ДГ „Пламъче” – познавателна, трудова, творческа.

Педагогическата технология, чрез която е заложена реализацията на Програмната система за всяка възрастова група се формира от компоненти, чийто избор е съвкупност от изисквания за резултатите от обучението на децата, определени от ДОС.

ПОДХОДИ – осигуряват единство на обучение, възпитание и социализация, базирано на партньорска комуникация между детето и учителя, съществуващ опит, непрекъснато развиващи се потребности и интереси на детето и динамично развиващите се представи, знания, умения и отношения, заложи като очаквани резултати в нормативната документация за предучилищното образование.

А: Организационни подходи:

Системен подход - Като сложна система от биологични, психологични, социални, здравни и когнитивни особености в процеса на педагогическото взаимодействие с детето, се прилагат подходи, с елементи от семейството, образователната, здравната и други системи.

Използването на системният подход подпомага по-добре да определяме спецификата и динамиката на социалното развитие на децата от предучилищна възраст в ДГ.

Интегративен подход - Чрез него учителят осигурява ползотворна, резултатна педагогическа дейност. Развива се познавателната дейност и цялостното обогатяване на социалния опит на децата, както и подготовката им за училище. Една от главните тенденции е и интегрирането на европейските образователни ценности у нас и адаптирането им към националните ни особености и традиции.

Комплексен подход- Използването на комплексни ситуационни форми на основата на игровите създават условия за изграждане на хармонична и разнообразна образователна средас цел осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование. Положителни стъпка в тази посока е въведената двегодишна задължителна предучилищна подготовка, целодневно и възможност за избор на полудневно и почасово обучение в ДГ. Осъществен е интензивен процес и отлични условия за интегрирано обучение за динамичното развитие на децата със специални образователни потребности (СОП). Този подход допринася за повишаване образователните постижения на децата и намаляване дела на преждевременно напусналите деца.

Комплексно-интегрален подход – Реализира се чрез предметни и вътрешно-предметни връзки. Използването на комплексно-интегралния подход в педагогическия процес развива потенциала на детето, мотивира го за по-задълбочено изучаване на предметите, показва практическото приложение на получаваните знания в реалния живот. Комплексно-интегралният подход допринася за приоритетно развитие на логическото и критическото мислене на детето, развитие на неговата инициативност и находчивост.

Кооперативно учене - това е педагогическо взаимодействие, при което членовете на групата трябва да работят или действат като една личност, за да постигнат общи цели, като при това не е важен не толкова приноса на всеки от участниците в групата, а най-вече върху нейното цялостно представяне.

Креативен подход - създаване на подходящи педагогически условия за стимулиране, мотивиране и решаване на творчески задачи, които имат за цел да отключат желанието на децата за развитие.

Б: Методически подходи:

Хуманно-личностен подход - Използването в ДГ на един от съвременните психолого- педагогически подходи, допринасящ за трайното

и устойчиво ценностно поведение у всяко дете е хуманно-личностният подход – детето в центъра на педагогическото взаимодействие. Това е обучение, основано на личния опит на детето и на стремежа той да бъде систематизиран и непрекъснато обогатяван и разширяван, като се преминава от еталонно възпроизвеждане на представи и отношения към творческо прилагане на придобити умения;

Рефлексивен ценностно – ориентиран подход: Рефлексията осигурява развитие на уменията за оценка и самооценка, за самоконтрол и саморегулация на децата при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с оглед стимулиране на представи, умения и компетенции.

Дейностно-холистичен подход или "учене чрез правене" е подход в педагогическия процес чрез който различните дейности на "правене", развиват: познавателното, откривателското, избирателната активност на децата , установяване, разбиране, обяснява, сравнява, разграничава, различава, идентифицира, съставя, подрежда и др. Детето е в "активна" позиция

- да наблюдава, да сравнява, да анализира, да оценява, да описва и т.н. , за да достигне само или с помощта на учителя отделни компетентности, като очаквани резултати.

Комункативен подход - Този подход определя обучението, възпитанието и социализацията, осъществени в условията на неформални контакти и делово общуване на личности и реализиране на общи преживявания, желания, интереси, потребности и идеи.

Интерактивност – Интерективността като подход и метод дава възможност за активно- действено участие, за творчество, за спонтанност, за нестандартни решения на проблемни задачи за личностно-индивидуална и екипна изява. Възпитава умения за екипност, толерантност, критичност. Развива мисленето, волята, положителните емоции. Повишава интереса към знанията за миналото и практическото им използване за решаване проблемитена настоящето и бъдещето.

Ситуационен подход –Приложението на ситуационния подход разглежда познавателното събитие от гледна точка на конкретната ситуация ,която го създава. Ситуационната форма е организираната, делова и личностна среща в индивидуален, партньорски и екипен (групов план) както между децата така и между учителя и децата.

Наименованието “педагогическа ситуация” като основна форма за педагогическо взаимодействие на учителя с децата не е самоцел,

защото освен социалните и психологически компоненти, са важни образователните цели, свързани с тематичното съдържание, с очакваните резултати и ключовите ядра на детския опит, заложи в ДОС.

Ценностно-ориентиран подход – осигурява възпитание и обучение, насочено към достигане на общочовешки ценности при запазване и развиване на националната идентичност и традиции;

Методи – предлагат начини за съвместна дейност и обучение между учителя и детето, чрез които се овладяват педагогически адаптиран социален опит по отношение на опознаването на обекти и явления, значението и използването им в практиката и възможностите за опериране, изпробване и преобразуване в процеса на специфичните детски дейности.

Според източника на информация, методите които се използват са:

- устно изложение – разказ, описание, обяснение, беседа, разговор, метод на сюжетното планиране;
- текстови методи – познавателни книжки, албуми, илюстративен материал, художествена и научно – популярна литература;
- нагледни методи – наблюдаване, разглеждане, демонстрация, игри, визуализиране чрез ИБД;
- практически методи – обследване, елементарни опити, експериментиране, упражнение, конструиране, схематично, графично, действено и предметно – техническо моделиране на обекти и предмети;
- диагностични методи на проверка и анализ.

Според начина на организация на дейността на децата, методите които се използват са интерактивните методи:

- игрова дейност;
- дискусия;
- ситуационен метод;
- мозъчна атака;
- индивидуална работа и работа в малка група;

Според характера на дейностите, методите които се използват са :

- предметно-оперативни – разглеждане, сензорно обследване, предметно моделиране, показ на графично представен модел-схема,

предметни игри, предметно моделиране и др.;

- игрово-преобразуващи – изпълнение на текст, влизане в роля, артикулационна гимнастика, звукоподражание, театър на маса, куклени етюди, драматизация, дидактични игри, игри-асоциации, театрализирани игри, подвижни игри, спортно-подготвителни игри, музикално-подвижни игри, народни игри, фолклорно-обредни игри и др.;

- практико-изпробващи – елементарни опити, експерименти, предметно-схематично моделиране, показ на действие, рисуване и оцветяване и др.;

- информационно-познавателни – онагледяване, преднамерено наблюдение, , наблюдение и сравняване, четене на литературен текст, показ на образца, разказ-беседа, демонстрация – упражнение, преразказване и др.

ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ – Общуването с детето се осъществява на фона на практическото му познание за света и протича като самостоятелни етапи, в които се задоволяват потребностите му от позитивно внимание, сътрудничество и уважение от страна на възрастния и стремеж към взаимно разбиране и съпреживяване. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите, знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Детската градина и учителите осигуряват игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време. Новият ЗПУО дава възможност на педагогическия екип да осъществява педагогическо взаимодействие освен при целодневна, така и почасова организация на обучение при желание на родителите и при условия и ред, определен от ДОС за ПУО.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в **основни и в допълнителни форми**.

А. Основната форма на педагогическото взаимодействие е **педагогическата ситуация**, която протича предимно под формата на игра. Всяка е организирана в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на

децата. Всички педагогически ситуации се организират само в учебното време – от 15.09 до 31.05 и осигуряват постигането на компетентностите, определени в ДОС за ПУО. Основните форми на педагогическо взаимодействие се осъществяват при целодневна организация и възможност по избор на родителя за полудневна, почасова или в самостоятелна. Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути – за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. Седмичното разпределение се разработва повъзрастови групи от учителите на конкретната група.

Б. Допълнителната форма се организира по преценка на учителя в съответствие с програмната система, прилагана в детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата. ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОРМИ на педагогическо взаимодействие са дейности, организирани съобразно интересите и потребностите на децата. Видове допълнителни форми са:

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности, организирани от детския учител– различни видове игри, спортни и културни дейности, конкурси, разходки, екскурзии, тържества, изложби, празници и развлечения, наблюдения на обекти от околната среда, мини образователни проекти на групата или на детската градина, посещение на музей, постановка, работа в ателиета, анимационни игри и др.

Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се провеждат както следва:

1. за периода на учебното време като незадължителни нерегламентирани педагогически ситуации, празници и развлечения;
2. за периода на учебното време като допълнителни дейности извън ДОС за предучилищното образование;
3. за периода на неучебното време (1 юни до 14 септември);

Допълнителните форми по т. 1 се организират по преценка на учителя и в съответствие с цялостната организация на деня, психо-физическите възможности на децата и установената потребност.

Допълнителните форми по т. 2 се организират от директора на детската градина, след решение на педагогическия съвет за съответната учебна година и при спазване на установена процедура.

Допълнителни форми на взаимодействие се реализират в изградената STEM лаборатория с децата от първа до четвърта възрастова група в детската градина по утвърдено от директора Тематично разпределение по STEM за формиране на компетентности, умения и отношения за активно действени връзка за бъдещето на децата чрез STEM. Реализирането на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, организирани съобразно интересите и потребностите на децата, включват дейности в STEM лабораторията в забавна игоретака „Изследователи на глобални цели“ – два пъти месечно за всяка възрастова група с редуване на пед.специалисти от групата, в съответствие с работната смяна по график.

Прилагане на STEM подхода допринася за:

- изграждане на устойчива педагогическа образователна среда за достъп и равен шанс за придобиване на съвкупност от компетентности, необходими за бъдещето на на детето ;
- максимално развитие на детския личностен потенциал в процеса на педагогическото взаимодействие;
- развитие на въображението и креативността на личностното развитие на детето - правилно организирано, системно ;
- развитие на 5 ключови характеристики: емпатия, любопитство, решаване на проблеми, креативност и ефективна комуникация.

Дейности за развитие на ключовите компетентности по STEM се реализират в образователни модули :

1. Образователен модул „Дидактична система на Ф. Фрьобел“:

- Експериментиране с обектите от околния свят
- Овладяване на математическата реалност чрез действия с геометрични тела и фигури
- Овладяване на пространствени отношения
- Конструкция в различни ъгли и проекции
- Извършва прости математически операции

2. Образователен модул "LEGO - конструиране":

- способност за практическо и мисловно експериментирание, обобщаване, коментирание на процеса и резултата от собствената дейност;
- способността да създавате нови образи, да фантазирате, да използвате аналогия и синтез
- способност и желание за работа, изпълнение на задачи в съответствие с инструкциите и целта
- довеждане на започнатата работа до края
- планиране на бъдеща работа

3. Образователен модул „Експериментирание с жива и нежива природа”:

- формиране на представи за заобикалящия свят в експериментални дейности;
- осъзнаване на единството на всички живи същества в процеса на зрително-сетивно възприятие;
- формиране на екологична култура
- климат

4. Образователен модул "Роботика":

- развитие на логиката и алгоритмичното мислене;
- формиране на основите на програмирането;
- развитие на способности за планиране, моделиране;
- обработка на данни;
- развитие на способността за абстрагиране и намиране на модели.

Основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се осъществяват в целодневна организация. Основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие могат да се осъществяват и в почасова форма на организация.

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации. Допълнителните форми се организират както в учебното време, така и в неучебното време.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие са : Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор, пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки); Утринно раздвижване; Игри/ сюжетно-ролеви игри, музикално-подвижни игри; подвижни игри; спортно подготвителни игри; творчески игри, конструктивни игри, игри на открито/ ; Разходки ;Наблюдения ; Разглеждане на детски книжки с илюстрации на приказки; Развлечения, екскурзии; Куклен театър; Рождени дни; Именни дни, Четене на художествена литература; Индивидуални занимания с деца - логопед, ресурсно подпомагане; Битови дейности-подреждане на учебния кът, къта за хранене,къта за игра; Слушане на приказки,слушане на научно-популярни текстове;разглеждане на илюстрации; презентации; Планирани наблюдения до музей, художествена галерия, библиотека ,обсерватория; Игри на интерактивната площадка по безопасно движение по пътищата и др.

Детската градина предлага допълнителни педагогически услуги : танцова аеробика и мажоретки; изобразително изкуство; народни танци; безопасност на движението по пътищата; природозащитници; футбол; английски език; руски език; йога на смеха; вокална група,млад възрожденци. Организирането и провеждането на дейност в тези клубове , е в помощ на децата да развиват своите способности в различни области, да работят в екип.Подпомогнат интегрирането на децата в малки групи обединени от обща цел, намаляване на агресията в поведението, възпитаване в патриотизъм и родолюбие, насърчаване на здравословен начин на живот, развиване природните дадености, индивидуални способности и дарования, осигуряване възможност децата да се изявяват творчески, да развият сценична култура и вяра в собствения творчески потенциал.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Учителските екипи конкретизират разпределението на педагогическите ситуации, определят техния седмичен брой за всяка възрастова група в началото на учебната година, като при изготвянето им се съобразяват с минималния и максимален седмичен брой, посочен в Наредба №5 от 03.06.2016г. за ПУО. и се утвърждава от директора на детската градина.

В ДГ „Пламъче“ основното педагогическо взаимодействие се осъществява в седем образователни направления. Общият седмичен брой на педагогическите ситуации пообразователни направления в детската градина е описан в Таблица №1:

1. за първа възрастова група / яслена група – 13/11;
2. за втора възрастова група - 15;
3. за трета възрастова група - 17;
4. за четвърта възрастова група - 18.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на мед. сестра/педагога е от 10 до 15 минути за яслена група , 15 до 20 минути - за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути - за трета и за четвърта възрастова група

Средства , чрез които е предвидено да се реализират целите на програмната система, са:

- материали за индивидуална работа на всяко дете – работни листи и познавателни книжки по всички образователни направления за децата от първа и втора група;
- познавателни книжки за индивидуална работа на всяко дете по образователни направления;
- книга за учителя за диагностика на входното и изходното равнище на постиженията на децата;
- работни листове за диагностика;
- методическо ръководство с разработка на включените в образователното съдържание теми по образователни направления – водещи цели за разработване на конкретни ситуации; очаквани резултати по отношение на знания, умения и отношения за достигането на които сеработи по конкретна тема; ключови думи и понятия, с които децата да оперират; методически насоки и препоръки за разработване на темата; допълнителни материали за подпомагане и обогатяване на темата; предложения за интегриране на работата по темата с постигане на очакваните резултати по други теми и направления.
- сборник с художествени и други текстове и материали;
- CD с музика както по образователно направление Музика, така и за организиране на различни празници и развлечения.

*Педагогически ситуации седмично по възрастови групи и образователни направления
Съгласно Наредба № 5 / 03.06.2016 г. за предучилищно образование*

Таблица №1

Образ. направление	I група /15-20 минути/		II група /15-20 минути/		III подг. група /20 -30 минути/		IV подг. група /20 -30 минути/	
	Миним. бр.педаг. ситуации	Макс. ПС +2/5бр	Миним. бр. педаг. Ситуаци и	Макс. +2/5бр	Миним. бр. педаг. ситуации	Макс. +2/5бр	Миним. бр. педаг. ситуации	Макс. +2/5бр.
1. Български език и литература	1	1	2		2	1	3	
2. Математика	1		1	1	2		3	
3. Околен свят	1	1	2		2	1	2	1
4. Изобразително изкуство	2		2		2		2	
5. Музика	2		2		2		2	
6. Конструирание и технологии	1		1	1	2		2	
7. Физическа култура	3		3		3		3	
Минимален общ брой педагогически ситуации	11	2	13	2	15	2	17	1
Общ брой педагогически ситуации при целодневна организация	13		15		17		18	

Безопасност на движение по пътищата

В предучилищна възраст се поставят основите на гражданските компетентности на детето като пълноправен участник в пътното движение, притежаващ конкретни знания, умения и отношение към спазването на обществените правила и норми за лична и колективна безопасност. Постигането на компетентностите за спазване на правила за безопасност и култура на поведение на пътя се разгръща в следните направления: правила за движение на пешеходец, правила за движение на велосипед, правила за движение в жилищна зона, правила за поведение на автобусна спирка, опасни и безопасни места за игра, понятие за пътнотранспортно произшествие, сензорна и моторна двигателна активност. Обучението по БДП в детската градина се осъществява задължително във всички групи в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Разпределението на основните педагогически ситуации за обучението по БДП е както следва:

първа възрастова група	втора възрастова група	трета възрастова група	четвърта възрастова група
5 педагогически ситуации	5 педагогически ситуации	6 педагогически ситуации	7 педагогически ситуации

Ситуациите по БДП са включени в Тематичните разпределения на образователното съдържание по образователно направление „Околен свят“ на всяка група.

Разпределението на основните и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие и тяхното съотношение са разработени от учителите на различните възрастови групи в ДГ *като примерна целодневна организация за учебно и неучебно време*. Определените дейности могат да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Целодневната организация през учебно време , необходима за осъществяване целите на Програмната система е описана в **Таблица№2.**

Целодневната организация през неучебно време , необходима за осъществяване целите на Програмната система е описана в **Таблица№3**

Таблица№2

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЯСЛЕНА ГРУПА НА УЧЕБНИЯ ДЕН :

Времево разписание	Други моменти	Форми на взаимодействие	Допълнителни форми на взаимодействие
6.30-8.30ч.	Прием на децата и провеждане на форми на взаимодействие		<i>Провеждане на форми на взаимодействие :</i> Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор, пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки) •Игри с образователни цели •Утринно раздвижване
8.30- 9.00 ч.	Подготовка за закуска и закуска		
9.00-9.45ч		<i>Провеждане на форми на взаимодействие</i>	
9.45-10.00			<i>Провеждане на форми на взаимодействие</i> •Музикално-подвижни игри •Подвижни игри
10.00-10.30ч	Подготовка за междинна закуска и закуска		
10.30-11.45ч			<i>Провеждане на форми на взаимодействие</i> •Сюжетно-ролеви игри •Спортно подготвителни игри •Игри на открито • Разходки •Дейности по избор:в кукления кът, игри със строители, рисуване с разнообразни изобразителни средства, игри с пъзели •Разглеждане на детски книжки с илюстрации на приказки и беседа върху тях. •Развлечения, екскурзии

			•Куклен театър.
11.45-12.45ч.	Подготовка за обяд и обяд		
12.45-15.00ч.	Подготовка за сън и сън		
15.00-15.30ч.	Обслужваща битова дейност		
15.30-16.00ч	Подготовка за следобедна закуска и закуска		
16.00-16.30ч.		<i>Провеждане на форми на взаимодействие</i>	
16.30-18.30ч.	Изпращане		<i>Провеждане на форми на взаимодействие</i> <ul style="list-style-type: none"> •Организираны занимания и игри-подвижни игри •Рождени дни •Игри със строители •Игри на двора

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА НА УЧЕБНИЯ ДЕН :

Времево разписание	Други моменти	Основни форми на педагогическо взаимодействие - ситуации	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30-8.30ч.	Прием на децата и провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i> Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор, пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки) <ul style="list-style-type: none"> •Игри с образователни цели •Утринно раздвижване
8.30- 9.00 ч.	Подготовка за закуска и закуска		

9.00-9.45ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	
9.45-10.00			<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> <ul style="list-style-type: none"> •Музикално-подвижни игри •Подвижни игри
10.00-10.30ч	Подготовка за междинна закуска и закуска		
10.30-11.45ч			<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i> <ul style="list-style-type: none"> •Сюжетно-ролеви игри •Спортно подготвителни игри •Игри на открито • Разходки •Дейности по избор:в кукления кът, игри със строители, рисуване с разнообразни изобразителни средства,игри с пъзели.
			<ul style="list-style-type: none"> •Разглеждане на детски книжки с илюстрации на приказки и беседа върху тях. •Развлечения, екскурзии •Куклен театър
11.45-12.45ч.	Подготовка за обяд и обяд		
12.45-15.00ч.	Подготовка за сън и сън		
15.00-15.30ч.	Обслужваща битова дейност		
15.30-16.00ч	Подготовка за следобедна закуска и закуска		
16.00-16.30ч.		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	

16.30-18.30ч.	Изпращане		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <p>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Организираны занимания и игри-подвижни игри •Рождени дни •Игри със строители •Игри на двора
---------------	-----------	--	--

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ВТОРА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА НА УЧЕБНИЯ ДЕН :

-

Времево разписание	Други моменти	Основни форми на педагогическо взаимодействие - ситуации	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30-8.30ч	Прием на децата и провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <p>Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор, пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки)</p> <ul style="list-style-type: none"> •Игри с образователни цели •Утринно раздвижване
8.30- 9.00 ч	Подготовка за закуска и закуска		
9.00-9.45ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	
9.45-10.00			<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Музикално-подвижни игри •Подвижни игри

10.00-10.30ч	Подготовка за междинна закуска и закуска		
10.30-11.45ч			<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Сюжетно-ролеви игри • Спортно подготвителни игри • Игри на открито • Разходки • Дейности по избор: в кукления кът, игри със строители, рисуване с разнообразни изобразителни средства, игри с пъзели. • Разглеждане на детски книжки с илюстрации на приказки и беседа върху тях.. • Работа с природни материали • Индивидуални занимания с деца-логопед, ресурсно подпомагане • Наблюдения • Празнуване на рождени дни • Развлечения, екскурзии • Куклен театър
11.45-12.45ч.	Подготовка за обяд и обяд		
12.45-15.00ч.	Подготовка за сън и сън		
15.00-15.30ч	Обслужваща битова дейност		Допълнителни дейности: английски език, аеробика, футбол, народни танци и др.
15.30-16.00ч.	Подготовка за следобедна закуска и закуска		
16.00-16.30ч.		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	

16.30-18.30ч	•Изпращане		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Битови дейности-подредане на учебния кът, къта за хранене,къта за игра • Слушане на приказки,слушане на научно-популярни текстове, разглеждане на илюстрации, презентации • Организираны занимания и игри (оцветяване, игри със строители, игри на двора) • Рождени дни
--------------	------------	--	---

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА НА УЧЕБНИЯ ДЕН :

-

Времево разписание	Други моменти	Основни форми на педагогическо взаимодействие - ситуации	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30-8.30ч	Прием на децата и провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор,пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки, игри с конструктивен материал-дървен и пластмасов) • Игри с образователни цели • Музикално- подвижни игри • Утринно раздвижване
8.30 – 8.45ч	Подготовка за закуска и закуска		

8.45-10.00ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	
10.00-10.30ч	Подготовка за междинна закуска и закуска		
10.30-11.00ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	
11.00-12.00ч			<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i> <ul style="list-style-type: none"> •Игри на открито •Планирани наблюдения до музей, худ. галерия, библиотека ,обсерватория и др. •Презентации с различна тематика и образователно съдържание •Игри на интерактивната площадка по безопасно движение по пътищата •Развлечения, екскурзии •Празнуване на рождени дни •Разходки •Куклен театър
12.00-12.45ч.	Подготовка за обяд и обяд		
12.45-15.00ч.	Подготовка за сън и сън		
15.00-15.30ч	Обслужваща битова дейност		Допълнителни дейности: английски език, аеробика, футбол, народни танци и др.
15.30-16.00ч.	Подготовка за следобедна закуска и закуска		
16.00-16.30ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо</i>	

		<i>взаимодействие</i>	
16.30-18.30ч.	• Изпращане		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <p>Битови дейности подреждане на учебния кът и къта за хранене</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организираны занимания и игри (оцветяване, игри със строители, образователни игри, подвижни игри) • Затвърдяване на текстове на стихотворения. слушане на приказки, слушане на научно-популярни текстове, разглеждане на илюстрации, презентации, природни материали, енциклопедии • Рождени дни • Подреждане на занималнята и кътовете за игра, поливане на цветята, гледане на анимационни детски филми, слушане на музика • Редене на пъзели, мозайки, индивидуални беседи с децата • Индивидуална работа с деца • Провеждане на репетиции за предстоящи творчески изяви, и работване на изделия за празници • Игри на двора

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА НА УЧЕБНИЯ ДЕН :

Времево разписание	Други моменти	Основни форми на педагогическо взаимодействие - ситуации	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30-8.30ч	<ul style="list-style-type: none"> • Прием на децата и провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие 		<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <p>Дейности по избор (игра в куклен кът, рисуване с материали по избор, пъзели, моделиране с пластилин, оцветяване на детски книжки, игри с конструктивен материал-дървен и пластмасов)</p> <ul style="list-style-type: none"> •Игри с образователни цели •Музикално- подвижни игри •Утринно раздвижване
8.30 - 8.45 ч	Подготовка за закуска и закуска		
8.45-10.00ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	
10.00-10.30ч	Подготовка за междинна закуска и закуска		
10.30-11.00ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	

11.00-12.00ч			<p><i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Игри на открито •Планирани наблюдения до музей, худ. галерия, библиотека ,обсерватория и др. •Презентации с различна тематика и образователно съдържание •Игри на интерактивната площадка по безопасно движение по пътищата •Развлечения, екскурзии •Празнуване на рождени дни •Разходки •Куклен театър
12.00-12.45ч.	Подготовка за обяд и обяд		
12.45-15.00ч.	Подготовка за сън и сън		
15.00-15.30ч	Обслужваща битова дейност		Допълнителни дейности: английски език, аеробика, футбол, народни танци и др.
15.30-16.00ч.	Подготовка за следобедна закуска и закуска		
16.00-16.30ч		<i>Провеждане на основни форми на педагогическо взаимодействие</i>	

16.30-18.30ч.	<ul style="list-style-type: none"> • Изпращане 	<p>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :</p> <p>Битови дейности подреждане на учебния кът и къта за хранене</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организираны занимания и игри (оцветяване, игри със строители, образователни игри, подмижни игри) • Затвърдяване на текстове на стихотворения. слушане на приказки, слушане на научно-популярни текстове, разглеждане на илюстрации, презентации, природни материали, енциклопедии • Рождени дни • Подреждане на занималнята и кътовете за игра, поливане на цветята, гледане на анимационни детски филми, слушане на музика • Редене на пъзели, мозайки, индивидуални беседи с децата • Индивидуална работа с деца • Провеждане на репетиции за предстоящи творчески изяви, изработване на изделия за празници • Игри на двора
---------------	---	--

Таблица №3

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ ЗА ЯСЛЕНА ГРУПА/ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА/ВТОРА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Времево разписание	Други моменти	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30 – 8.30	Прием на децата	<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, утринно раздвижване
8.30 - 9.00	Подготовка за закуска и закуска	
9.00 – 10.00		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подготовка за междинна закуска и закуска	
10.30 – 11:45		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
11:45 – 12.45	Подготовка за обяд и обяд	
12.45 – 15.00	Подготовка за сън и сън	
15.00 – 15.30	Обслужваща битова дейност	
15.30 -16.00	Подготовка за следобедна закуска и закуска	
16.00 – 16.30		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител

16.30 – 18.30	Изпращане	<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
---------------	-----------	---

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ ЗА ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА/ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Времево разписание	Други моменти	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.30 – 8.30	Прием на децата	<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, утринно раздвижване
8.30 - 9.00	Подготовка за закуска и закуска	
9.00 – 10.00		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подготовка за междинна закуска и закуска	
10.30 – 12:00		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12:00 – 12.45	Подготовка за обяд и обяд	
12.45 – 15.00	Подготовка за сън и сън	
15.00 – 15.30	Обслужваща битова дейност	

15.30 -16.00	Подготовка за следобедна закуска и закуска	
16.00 – 16.30		<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
16.30 – 18.30	Изпращане	<i>Провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:</i> Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител

Очаквани резултати на програмната система по образователни направления

Дейностите по образователните направления са подчинени на целта и създаване на условия за придобиване на компетентности, отчитайки спецификата на всяко дете и възрастова група, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените възможности на децата, с оглед развитие и стимулиране на :

- потребността на детето от речева активност, която предизвиква положителни емоции и да се превръща в стимул за изграждане на умения за общуване с готовност за директно и адекватно на речевата ситуация изразяване;
- нагласа у детето да слуша активно художествено произведение и да изразява отношението си към него и към постъпките на героите в него;
- активността на детето в процеса на говорене и слушане, като назовава предмети, признаци, действия и употребява думите в контекста на изречението; разбира смисъла на думите, които употребява; конструира различни видове изречения в ежедневието си реч; произнася правилно фонемите в българския език; проявява култура на речево общуване;
- елементарни представи за основни математически понятия, които се изучават по-късно в училище;
- детското развитие чрез насочване на познавателните интереси на детето към математическите характеристики на околния свят и тяхното диференциране чрез овладяване на обобщени способности при възприемането и оценяването им;

- интелектуалното развитие на децата; изграждане основите на логико-математическото мислене; развиване на сензорни способности и овладяване на сензорни еталони; обогатяване на речника и свързаната реч;
  - адекватна представа за окръжаващата близка социална среда, придобиване на култура на поведение, социални умения за общуване и самостоятелна детска игрова дейност като предпоставки за готовността за училище;
  - социалните умения, които да се трансформират под влияние на когнитивните умения при опознаването на света;
  - социален опит в педагогическите ситуации и в самостоятелната игрова дейност;
  - представи, умения и отношения, свързани с изобразяване и пресъздаване на обекти и явления от заобикалящата го среда;
  - развитието на творчеството и работата в екип;
  - обогатяване естетическите чувства и преживявания на децата от най-ранна възраст;
  - развитие на музикално-изпълнителски умения и умения за слушане на музика, насърчаване на спонтанната детска артистичност, както и стимулиране на интереса и желанието на децата да пеят, да слушат музика, да ѝ се радват и да я преживяват;
  - компетентности с националната ценностна ориентация и традиции за съхраняване и утвърждаване на националната идентичност;
  - работа със схематични изображения, разбиране, решаване на проблеми, работа по малки проекти, пренос на знания;
  - познанията и уменията, свързани с техниката- инструменти, машини, които децата срещат и използват като модели и играчки на транспортна и строителна техника и домашни уреди, ролята им в живота на хората и някои правила за безопасност
  - самостоятелност в конструктивно-техническата дейност, както и работата по собствен замисъл, включваща подбиране и комбиниране на подходящи и разнообразни материали и инструменти;
  - инициативността и предприемчивостта и дигиталната компетентност, като се формират умения за работа в екип, планиране, представяне и осъществяване на идеи и малки проекти;
  - възможностите на информационните и комуникационните технологии.

ТЕМАТИЧНИ РАЗПРЕДЕЛЕНИЯ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

Годишното тематично разпределение представлява план-програма за работа на учителя за практическо постигане на заложените в Програмната система цели на обучението за постигане на очакваните резултати в съответствие ДОС. То осигурява ритмично и балансирано разпределяне на съдържанието по образователни направления и включва темите за постигане на отделните компетентности, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Тематичното разпределение се разработва, като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда.

За всяка тема е посочено образователното ядро. Работата по всяка тема е ориентирана целенасочено към конкретни „очаквани резултати” .

Приложение № 1 с тематично разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления за всички възрастови групи, разработено от педагогическите екипи в ДГ „Пламъче“ се счита част от настоящата Програмна система.

Методи за проследяване постиженията на децата

Компетентността на учителя да измерва и оценява постиженията на децата е резултат от създадените условия за педагогическо взаимодействие и сътрудничество със семейството. В Програмната системата са заложили *методи* за проследяване постиженията на децата по всички образователни направления.

Предвижда се оценяване на компетенциите на децата на два етапа: входяща диагностика и изходяща диагностика. Входящата диагностика измерва нивото на знания, умения и отношение в началото на учебната година, свързани с работата по образователни направления и предоставя възможност на педагога да планира дейността си. Изходящата диагностика измерва изходно равнище на знания, умения и отношения за постигане на ДОС за предучилищно образование.

Основните цели за проследяване постиженията на децата могат да бъдат систематизирани по следния начин:

1. Установяване на равнището на знанията и уменията на децата, съобразно ДОС за всяка възрастова група.
2. Предоставяне на надеждна информация за равнището на постиженията на децата спрямо съществуващите норми със съответните критерии и показатели.

3. Осигуряване на информация за равнището на всяко дете от групата спрямо нивото на групата.
4. Осигуряване на реална база за определяне на насоките на индивидуалната и груповата работа на учителя.
5. Конкретизиране на мерките, действията и дейностите по време на педагогическото взаимодействие.
6. Очертаване на насоките на работа, на евентуалните перспективи и очакваните резултати.
7. Проверяване на ефективността на педагогическото взаимодействие.
8. Оценяване на равнището на готовността на детето за училищно обучение.

Методите, които проследяват постиженията на децата са: наблюдение, интервю, беседа, разговор, тестове (словесни, рисувателни, невербални, адаптивни), социометрични и творчески изяви, игри и упражнения.

Наблюдение : Наблюдението като метод за проследяване постиженията на децата е целенасочен, планиран и добре организиран процес на получаване на информация за реално съществуващи процеси и резултати с педагогически характер. Наблюдението изисква ясно и точно определяне на параметрите на наблюдаваното явление или процес. Учителя наблюдава, като осигурява необходимия инструментариум. Получените данни се използват по-нататък за тяхното описание, обяснение и прогнозиране. Преди започване на наблюдението се имат предвид следните моменти: предварително определяне на компетентностите за наблюдение, с оглед цялостното развитие на детето или само определени страни от неговото развитие. Тук определяща е целта на наблюдението по основните критерии за постижение на резултатите. Определя се начина на записване на данните кодирано, съкратено или свободно (текстово). Много е важно данните от наблюдението да се записват в момента на самото наблюдение и да не се отлага това за следващи дни, защото са възможни смущения, вследствие на нови впечатления.

Интервю - комуникационен метод за проследяване постиженията на децата, което се осъществява между учителя и едно или повече деца, които отговарят на поставените им въпроси. Най-често използваното интервю е кратък разговор под формата на въпроси и отговори, като въпросите се подготвят предварително, поставят се на определени деца и се записват обикновено на магнетофон.

Беседата цели определяне отношението на всяко дете към връстниците, неговите предпочитания, симпатии, антипатии, мотиви. Чрез този метод се проследяват и постиженията на децата като се установяват осмислените знания и умения и в каква степен децата ги прилагат самостоятелно и творчески.

Социометричните методи служат за количествено измерване и анализ на структурата на непосредствените емоционални отношения в малка група. Постиженията на децата чрез този метод се измерват чрез социометрична карта. Всяка карта започва с кратка инструкция за начина на попълване. Следват зададените игри, като се започне от по-лесните и се стигне до най-трудните. Преди попълването на картата се прави кратка беседа/ индивидуална или групова /. Най добрата форма за попълване на картата е фронталната. Попълнените карти се събират от учителя и обработката на постиженията на децата се нанасят в т.н социоматрица

Тестове – вербални и невербални; с избираем и със свободен отговор. Тестовите трябва да отговарят на изискванията за надежност, обективност, валидност и стандартност.

Диагностични игри и упражнения – изпълняват се индивидуално или групово.

МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Механизмът има за цел да регламентира конкретните задължения на участниците в образователно-възпитателната среда и да осъществява взаимодействие на основата на партньорски взаимоотношения за постигане на стратегическите цели на образователната институция и за координирани действия между всички ангажирани субекти в процеса на предучилищното образование за осигуряване на качествено образование за всяко дете.

Задачи:

- *Да обедини съществуващите и да открива нови ресурси за ефективновзаимодействие между участниците.*
- *Да регламентира техните права и задължения.*
- *Да определи формите и подходите на сътрудничеството.*
- *Да изясни възможностите за управление и контрол на процеса.*

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация , обучение и отглеждане на децата се осъществява чрез взаимодействие между участниците в него:

1. Деца
2. Родители

3. Директор, учител и други педагогически специалист
4. Обществен съвет, родителско настоятелство
5. Община
6. РУО на МОН

Взаимодействието между участниците в предучилищното образование се реализира посредством форми на сътрудничество с цел личностно утвърждаване на детето в условията на институционални взаимодействия. За реализиране на целта, определяме следните основни задачи:

Личностно утвърждаване на детето в условията на:

- осмисляне на знания с активно-действено участие;
- сътрудничество и изграждане на отношения за общуване;
- разширяване на емоционално-творческите и социални отношения и поведение.
- развитие на детето в процеса на взаимодействие и сътрудничество с обществените организации и институции като Историческия музей, Регионалната библиотека, РУ на МВР, читалища. На педагогически съвет за всяка учебна година се приема план-график на дейностите

предложен от екипите в организационно-управленската структура на ДГ "Пламъче" в съответствие със взаимодействието между участниците в образователния процес.

Осигуряването на съвременно образование, което да подготви децата, с необходимите знания, стремежи, ценностни нагласи, като съхрани културната идентичност и духовна самобитност на отделните индивиди, определяме с изграждането и развитието на общочовешките ценности, на хуманизма, солидарността и миролюбието - основни принципи на човешкия прогрес. Социалната мисия обусловена от основните цели: да постави индивидуалността на детето в центъра на образователния процес.

В търсенена нови форми на сътрудничество с родителите на децата и педагогическо взаимодействие с децата се гарантират възможностите за педагогическа свобода при осъществяване на образователния и възпитателен процес и се създават ефективни условия за формиране и развитие на децата.

Екипността, партньорството между педагогическите екипи на всяка група и семействата, между педагогическия екип и директора е най-сигурната гаранция за качествена педагогическа дейност. Търсенето на сътрудничество на всички нива в детската

градина е предпоставка за разчупване на старите, шаблонни и формални форми на взаимодействие.

Детската градина осъществява своята мисия организирано и целенасочено и посредством педагогическото взаимодействие между учителя / родителя, детето и детската общност.

Сътрудничеството със семейството и обществените организации при работата е ключов момент за единна стратегия при цялостното развитие на детето.

Взаимодействие учител - дете: Общуването между учителя и детето е творчески процес на взаимна промяна и познание - учителя като разкриваща се личност и детето като развиваща се личност. Детето изразява своята индивидуалност и на тази основа се социализира. От друга страна, то възпроизвежда и твори по свой начин нов опит- развива и изявява своята индивидуалност. Субект-субектните отношения обхващат от следните параметри:

- възприемане на детето от учителя като ценност не само за обществото, но и за самиянего;
- откриването на детската индивидуалност от учителя в общуването и на фона на навписването и в детската група;
- взаимодействията учител – дете; учител – детска група; учител – родител, чрезразнообразяване формите на общуване и дейност;
- осигуряване среда, която стимулира детето към активност и творчество;
- диалог между учителя и детето;
- създаване на умения за работа в екип;
- формиране и развиване на организаторски способности за по-добра реализация и високсоциален статус;
- зачитане на значимостта на другия в общуването и утвърждаване самочувствието на детето;
- създаване на условия за самостоятелен избор на дейност;
- изграждане на умения за общуване в група, в която има както еднородие, така и различие и конфликти;
- изграждане на умения за приспособяване в различни условия, бърза адаптация в социална среда .

С помощта на учителя като пример за подражание и инициатор на детската активност, който търси връзка между интелектуалните и творческите възможности, се постигат положителни резултати в процесите на възприемане, изразяване и

изобразяване, които са особено важни за цялостното психично развитие на детето. Когато децата притежават богати знания, умения и навици, както и способност активно да ги прилагат, те с желание се стремят към творческа изява.

Основни форми на взаимодействие учител – дете осигуряват условия за :

- Създаване на интерактивна образователна среда / фронтална, индивидуална и екипна работа/;
- Създаване на образователна среда за индивидуален процес на обучение;
- Създаване на образователна среда, която активизира познавателната, емоционалната и социалната активност на детето;
- Създаване на индивидуална програма на детето;
- Създаване на образователна среда , стимулираща рефлексивното развитие / осъзнаване на знания и умения, изграждане на умения у децата за оценка и самооценка, изграждане на умения у децата за контрол и саморегулация на поведението.
- Създаване на образователна среда за действената активност на детето;

Взаимодействие Детска градина - семейство: Целите на детската градина е да създаде естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето и превръщането и в тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Изготвена е програма за превенция за ранно напускане на ДГ, чийто основни акценти са : Предоставяне на дейности за приобщаващо образование, чрез включване на децата в допълнителни дейности, съобразени с потребностите и интересите на децата ; индивидуални план – програми; осъществяване на взаимодействие за социално подпомагане за предоставяне на социални услуги по реда на ЗЗД; Прилагане на механизъм на въздействие върху вътрешната мотивация на детето, отчитайки причините и обстоятелствата за проблемните деца. Традиция в детската градина е отговорно партньорство между ДГ и родителската общност. Стремешът за изграждане на партньорски отношенията между родители и учители е на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие. С възможностите за участие на родителите в управлението на детската градина се създават условия за сплотени, действени и демократично функциониращи общности в детската градина.

Основни акценти гарантират:

1. Повишаване статуса на всеки педагогически специалист – позитивен, авторитетен, информиран;
2. Осигуряване на специализирана помощ на родители, чиито деца се нуждаят от такава;

3. Общност между учител-дете-родител, която да открива и обсъжда скритите проблеми и търси оптимални варианти за отстраняването им;

4. Превръщане на детската градина в желано място за отворено публично участие навсякъде институции, поставили детето в реален център на образователния процес.

Формите на педагогическо взаимодействие с родителите:

- индивидуални и групови консултации и информация на родителите за възпитателно-образователна работа с децата;
- Сътрудничество чрез индивидуални картони за постиженията на децата по ОН и обратна връзка с родителите на децата ;
- нагледна информационна трибуна с разнообразни рубрики;
- родителските срещи и открити режимни моменти;
- тренинг-срещи по актуални теми;
- практикуми – интерактивна форма не само за даване на информация, но и за практически занимания с родителите
- открити моменти от живота на детето в детската градина – празници и развлечения, „отворени врати” ;
- отворени врати с конкретна тематично-проблемна област;
- електронната поща и социалните мрежи ;
- сайт на детската градина;
- включване на родителски съвет на всяка група за стимулиране на деца-таланти и различните;
- възможност да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на детската градина.
- среща на РН и обществения съвет за обсъждане на конкретни проблемни области

С цел създаване на условия за активна и демократично- функционираща общност е избран *Обществен съвет* като орган за подпомагане развитието на детската градина и за граждански контрол на управлението с участие в работата на педагогическия съвет, чийто политики и мерки да повишават качеството на образователния процес стремежът за резултатите да носи положителната оценка и самооценка за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му и др. , свързани с развитието на детето.

В ДГ „Пламъче” функционира успешно и *Родителско настоятелство*. То съдейства за осигуряване на допълнителни финансови и материални средства за детската градина, подпомага изграждането и поддържането на материално-техническата база на детската градина, организира обществеността за подпомагане на детската градина и др.

Съвременният ни възглед за авторска детска градина е обусловено от разбирането за стабилно социално партньорство, с готовност за иновативни промени за възпитанието, обучението и социализацията на детето.

ТЕНДЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДГ „ПЛАМЪЧЕ“

1. Утвърждаването на ДГ “Пламъче“, като конкурентно способна образователна институция, с непрекъснато обновяваща се материална база, съвременни технологии и интерактивни методи за преподаване, които ангажират, подпомагат и стимулират децата да получат образование, съответстващо на потребностите на съвременния живот.

2. Спецификата на образователно-възпитателния процес създава мотивираща среда, която гарантира умствено, емоционално, социално, личностно и здравно-физическо развитие на всяко дете.

3. Стремех за изграждане на ДГ „Пламъче“ като демократично функционираща общност на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие с родители.

4. Създаване на благоприятна среда и мотивация на педагогическите специалисти да поддържат висока професионално-личностна квалификация на съвременен равнище, стремеж към резултативна професионална реализация и удовлетвореност от представяне на образователен продукт, отговарящ на европейските критерии и изисквания за качествено образование.